

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő	Kiadó laptulajdonos:	== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
Évesben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula.	Cászló József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
3 és 6 hónapra	12 "			Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
1 hónapra	5 "			
1 napra	20 "			

„Készen állni, ez minden.“

(P. C.) Amit Méline, a szabadságot minden színben csillogó frázisokkal dicsőítő reakcionázisa, a régi harcok egyesületének gyűlésén összefecsegett, tárgyilag valóban nem fontos, és minden hallgatója bizonynyal azt mondta magában, hogy amit hellatt, azt maga is jobban, világosabban elő tudta volna adni, ha kevesebb önteltséggel is. Mert hogy a gyöngébbet az erősebb a harcban legyőzi, hogy a kellőleg fel nem szerelt ellenfélt a teljesen felfegyverzett megveri, — régi igazság. Nem is azért emeljük ki, hogy a katonai kérdést tárgyaljuk, hanem az öreg Mélinek ezt a közhelyét csak parlamenti viszonyainkra akarjuk alkalmazni. Két éven át valóban úgy tetszett, mintha az ellenzék a japán, a többség meg az orosz lenne, a hasonlatot persze meg kell szorítani annyiban, hogy az ellenzék részén megközelítőleg sincs annyi erkölcsi komolyság, tárgyilag tudás, helyes nemzeti ítélet, mint a többség részén, hogy az ellenzék valóban nem bizonyítja azt a kulturális felsőbbiséget, melyet a japánok az oroszokkal szemben tényleg bizonyítanak. De az az egy igaz, hogy a többség nem volt teljesen felszerelve ama rokonokra, melyeket az ellenzék intézett ellene, nem volt felszerelve, holott már ama eseményekből, melyek Bánffy alatt történtek, azt a tanulságot kellett volna levonnia, melyet Hamlet adott barátainak és magamagának. „Készen állni, ez minden.“ Most is, ha a szünet alatt még oly csendesnek tetszik is a helyzet, ismét készen kell állnia a többségnek arra a nagyon valószínű esetre, hogy az ellenzék új rohamokra adja magát. Készen kell állnia nem azért, mintha hatalma nem lenne a támadásokat

határozottan visszaverni, hanem azért mintha hatalma nem lenne a támadásokat határozottan visszaverni, hanem azért, mert az ellenzék folytonos támadásaiban nagy nemzeti veszedelem rejlik. Az ellenzék mint hogy kisebbségben tudja magát, mindig az alkotmányos élet ellen fordul, mindig az alkotmányosság nyilvánulásait igyekszik hátráltatni. Tehát az ellenzék az, aki az alkotmányt érvényen kívül helyezi és miután tudjuk, hogy a magyar nemzet legerősebb faranciója a folytonos alkotmányosságban van, hogy csak az által tartottuk fenn magunkat, hogy fennállásunk ezer esztendeje alatt az alkotmányosság alapját soha el nem hagytuk, a többség szintén bűnös lenne, ha az ellenzéki üzemekkel azonnal erélyesen szembe nem szállna. Mint Deák politikailag oly messze tekintőleg hangoztatta, nem az a jog forog veszedelemben, melyet erőszak ragadott el, hanem csak az, melyet magunk adunk fel. A többség tehát hozzájárulna, hogy alkotmányos életünket alaposan tartósan aláássák, hogy alkotmányos jogainkat elveszítsük, mert magunk árultuk el. Az ily bűnös merénylet visszaverésére a többségnek mint a nemzeti eszme igazi öréneke mindenkor készen kell állnia.

— augusztus 24.

— **Khuen-Héderváry a királynál.** Ischlből jelenti a Magyar Távirati Iroda: A király hétfőn egy órai kihallgatáson fogadta Khuen-Hédervári gróf minisztert, aki a családi ebédre is hivatalos volt. Az Ischlben időző magyar politikusok értesülése szerint Khuen-Héderváry miniszternek a kihallgatása összefüggésben áll Beck báró és Albori tábornokok augusztus 18-iki beszédével.

— **Az új ágyuk.** Bécsújhelyről jelentik: Ma délután a szakadó esőben folytatták a próbákat az új visszafutó csövű ágyukkal, Pitreich hadügyminiszter

jelenlétében. Az új ágyukkal háromszáz méternyi távolságból négy ütegre tüzeltek. Száz lövés után az ütegek közül kettő kevésbé, kettő erősebben megrongálódott. Azután fölállított bábuk ellen folytatták az ágyuzást. A bábukat három méternyi távolságban egymástól négy sorban állították föl. Az eredmény kedvező volt, mert az ágyugolyók áttörve a négyes sorokat, több bábút darabokra téptek.

— **Szerb-bolgár barátkozás.** Belgrádból táviratozzák: A bolgár vasutasok Péter királyhoz táviratot intéztek, a melyben örömeiket fejezik ki a szerb vasutasok látogatásán. A király válaszában a két testvérnemzet vasutasainak üdvözlését küldte.

A nemzetközi szövetkezeti kongresszus.

Budapest, aug. 24.

Szeptember első hetében a szövetkezetek nemzetközi szövetsége tartja meg Budapesten idei nagygyűlését. Angolok, franciák, németek, dánok, tengerentuliai a keleti országok kiküldöttjei jönnek össze a magyar fővárosban ez alkalommal a szövetkezeti eszme nemzetközi vonatkozású, aktuális napikérdéseinek a megvitatására. A társaság — ez előre konstátálható — nagyon vegyes lesz. A társadalom csaknem minden rétegéből találhatók a jelentkezők között kiváló államférfiak neve, politikusok, gazdák, papok, ügyvédek, tisztviselők: egyszerűen a nemzetközi értekezletnek csaknem minden tagja más és más élethivatású, de egy dologban egyetértenek, hogy t. i. valamennyi egy eszmének, a szövetkezeti munkának lelkes barátja.

A szövetkezeti kongresszus a Londonban székelő Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége rendezi. Ez a szövetség 18 ország szövetkezetei között képez szerves kapcsolatot, még pedig nemcsak csupán erkölcsit, hanem, mint a budapesti kongresszus is meg fogja mutatni, üzletit, anyagi eredményekkel kecsegtetőt

Mihalovits J. gyógyszertárában a „Kigyóhoz“ Debrecen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja **Harmat areporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsön az arenak s nem rontja az arebőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetkedik bármilyen are- vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva sz arebőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megráncosodástól. (Kapható színben: **fehér, rózsaszín, crém színben**) mintadoboz Harmat powder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá a következő areporait: **Berlini Felpuder** (3 féle színben) kisdoboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. 1 kor. 60 fillér. **Velupouder** (3 féle színben) kisdoboz fill., nagy doboz 4 kor.

A kongresszust magyar részről előkészítő bizottság, a mely a nevesebb hazai szövetségi központok kiküldötteikől alakult, elhatározta ugyanis, hogy a kongresszussal egyidejűleg szövetségi kiállítás is rendez, a melyen nem csupán a magyar szervezetek fejlődését feltűntető dolgokat mutatnak be, de kiállításnak szövetségi termékeket is.

Erre a kiállításra úgy bel, mint külföldről igen-igen sok dolgot jelentettek be. Magyarországról bort, gabonaneműeket, élelmicikkeket ipari készítményeket. Az ország gazdasági jellegénél fogva nálunk különösen arra van szükség, hogy a külföld különösen a nyers terményeinket ismerje meg: a magyar bort, magyar gyümölcsöt st.

Az a sok külföldi, a ki a kongresszus idején itt lesz s a kik csaknem mind élén állanak egy nagyobb kereskedelmi vállalatnak, fogyasztási, vagy ipari szervezetnek, bizonyára nem nézik eredmény nélkül a magyar termékeket, különösen a specialitásokat. A kiállítás több mint bizonyos: hasznunkra váló nemzetközi kereskedelmi forgalom kiinduló pontja lesz.

A szervezetek nemzetközi szövetségének ugyanis benne van a programjában, hogy kapcsolatot létesítsen egyes országok termelői és mások fogyasztói közt, lehetővé téve így, hogy a fogyasztó szervezetek a közvetítők kikerülésével egyenesen a termelő szervezetektől olcsóbb áron jó árut szerezzenek, a gazdasági és ipari szervezetek pedig termékeiket jó áron értékesíthessék.

A nemzetközi szövetség gr. Károlyi Sándornak, a magyar szövetségi ügy vezérének meghívására jön Budapestre. Ez lesz a szövetségnek a hatodik kongressusa, Anglia és Franciaország után következik Magyarország, a mit a magyar szövetségi ügy fejlettségének, másrészt a keletre való viszonyunknak köszönhetünk. A Budapesti kongresszus és minden azzal kapcsolatos dolog nagyszabású demonstráció lesz a szövetségi mozgalom igazai haszna, szükségessége mellett, úgy magunk, de különösen szomszédaink részére.

A kongresszus tárgysorozata igen érdekes. Müller Hans dr. a svajci szervezetek szövetségének titkára a fogyasztási szervezetek szervezéséről és működéséről értekezik.

A francia szövetségi élet egyik vezéralakja, Rocquigny gróf az állam kötelezettségeit fejt ki a szervezetekkel szemben.

A nemzetközi szövetség elnöke Wolff Henry a szövetségi hitel centralizációjáról szól. Duca M. a romániai Crepitul Agricol ügyvezetője a szövetségi mozgalomnak a keletre való lassu fejlődését világítja meg s kifejti ennek okait és orvosszerkeit.

A kongresszus tagjai itt tartózkodásuk alatt megtekintik a nevezetesebb magyar szövetségi intézményeket, szeptember 9-én elutaznak Szerbiába, a szerb szervezeteknek Vranjában tartandó évi nagygyűlésére.

A vezérőrnagy beszéde.

Rónai Horváth Jenő vezérőrnagy, pécsi állomásparancsnok a hadapród iskola tiszthelyettesekké felavatott növendékeihez a következő beszédet intézte:

Tisztelt barátaim! Ó császári és apostoli királyi felsége akaratából önök a mai napon a véderő tagjaivá váltak s én, mint a véderőnek e helyen legfőbb képviselője, önöket ezennel testvérekül, bajtársakul fogadom. A gondtalan ifjúságnak a mai nappal vége s önök egy komoly élethivatás, egy nehéz és küzdelem terhes pálya kezdetén állanak, mely az önmegtágadást, a férfias akaratot teljes megfeszítést kívánja; a pálya, melyen önök haladni fognak, nehéz, de magaslatos, mert hiszen lehet-e valami magaslatosabb, minthogy életünket és vérünket királyunk és hazánk védelmének szenteljük.

Legyenek önök mindenkor királyunk leghívebb alattvalói és szeretettel magyar hazánknak törhetetlen hűséggel és lángoló szeretettel teljes fia; ragaszkodjanak szívük minden dobbanásával a magyar földhöz, melyen élünk és halunk és a magyar néphez, melynek kebeléből származunk.

Visszessenek előjáróik és fellebbvalóik iránt mindenkor tisztelettel és ama férfias nyíltsággal és őszinteséggel, melyek a katonát leginkább diszítik.

Legyenek bajtársaik iránt bizalommal és jóindulattal, ne irigykedjenek soha azok ellen, a kik önök között tehetőségük vagy lankadatlan törekvésük folytán kiemelkednek és legyenek elnézők bajtársaik gyengéi iránt: segítsék, gyámolítsák önök egymást az élet minden körülményei között.

Bánjanak és foglalkozzanak mindenkor szeretettel azzal a legénységgel, melyet az önök gondjaira, oktatásukra, vezetésükre bízunk, mert ők is e hazának gyermekei és az ő szorgos kezeiktől függ a haza jövője, boldogsága. Ne bántás meg őket durva szóval, mert a legénységi zubbony alatt is érző szív, komoly önérzet lakik: a durva szó pedig mindig fáj. De a legkomolyabban intem önöket, hogy őrizkedjenek a legénység bántalmazásától, mert az egyenruha, a fegyelem szigorú kötelei megfosztják a legénységet egyéni szabadságától, azaz előjáróikkal szemben tehetetlenné, védtelenné válnak; már pedig, aki a helyzettel visszaél, a ki védtelent bántalmazza, az csak szegényt hozhat magára, mert az alávalóság, gyávaság!

A polgári társadalommal való érintkezésben tünjenek ki önök művelt, lovasias gondolkodásukkal, férfias, de szerény magaviseletükkel; becsüljék meg polgártársaikat, akár finom kabátot viselnek azok, akár munkás-zubbonyt; az ő verejtékes munkájuk teremti elő az eszközöket a véderő fenntartására.

Dolgozzanak önök szakadatlanul tudásuk kiszélesítésén, gyarapításán, mert hisz már az intézetben is megtanították önöket arra, hogy a mai hadviselésben a tudás értéke még nagyobb, mint a bátorság és vitézség, bár azok is nélkülözhetetlenek; ámde míg a képzett tiszt

tudása folytán a legcsekélyebb veszteséggel is nagy harcászati eredmények elérésére képes, a tudatlan vezető csapatát bátorsága dacára is mészárszékre hurcolja.

He pedig a végzet körlelhetetlen hatalma bennünket, a trónt és hazánkat védelmezendő, a határokra, vagy azon túl is szólít, fogadják lelkesedéssel királyunk és legfőbb hadurunk hívó szavát. Am érvényesítsék akkor tudásukat a haza javára, járjanak elől a bátorságban, vitézségben és önfeláldozásban s az önök által szeretettel miveltelegénység lelkesedéssel fogja önöket követni.

Ekkor a zászló, melyre önök az imént felesküdték, diadalmasan fog lobogni s lobogása a magyar fegyverek dicsőségét fogja hirdetni.

Bizom benne, hogy önök közül nem egy lesz, a ki beírja akkor nevét kardja hegyével amaz aranykönyvbe, mely magyar hazánk dicsőségét, a magyar történelmet tartalmazza.

Isten vezérelje önöket új pályájukon, melyen önöket minden magyar rokonszenve kíséri.

Mindenesetre alkalmas ez a beszéd azok figyelmére, akik a legénységet főnállal kurtavassal akarják jó katonákká nevelni.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Iskolai beiratások.

A *dobreceni kegyestanis-törvényrendi róm. kath. főgimnáziumban* a javító, főlvételi és magánvizsgálatok augusztus hó 30. és 31. napján fogják megtartani délelőtt 8-12, délután 3-7 óra közt. — A beiratások szeptember hó 1, 2, és 3. napján, mindenkor 9-12 óra között fognak lefolyni. A beiratás az új főgimnázium rajztermében lesz, hol az igazgatónál minden tanulónak szülője vagy gyámja kíséretében jelentkeznie kell s a hol a tandíj első felé 30 kor, vagy legalább első negyedét 15kor. le kell fizetni. Ezután az illető osztályteremben az osztályfőnökénél beiratkozik. Szeptember hó 4-én, vasárnap délelőtt 8 órakor ünnepélyes, Vénai Sanetevel a tanév megnyitástik. Szeptember hó 5-én rendes előadások.

A *pótló érettségi vizsgálatok* írásbeli része szeptember hó 1, 2, 3, 5, és 6. napján délelőtt 7-12 óra között fog lefolyni.

A *varga-utcai kath. fiúiskolákba*, valamint a *szent-anna-utcai kath. leányiskolákba* a beiratások szeptember 1, 2, 3, és 5. mindenkor d. e. 8-11 óráig fognak eszközöltetni. Szives tudomására hozni az érdekelteket szülőknél hogy iskoláink összes osztályai a jövő tanévre párhuzamosítva lettek, 60 gyermeknél többet egy-egy osztályba fel nem veszünk, s így most már a túlszűfoltástól nincs mit tartaniok.

A beiratás alkalmáról tandíj fejében minden gyermek 6 kor, 40 fillért, az országos tanítónyugdíjalapokra pedig 30 fillér fizet. Az I. osztályba csakis azon gyermekek vétetnek fel, kik 6-életévüket már betöltötték s ezt keresztle. vélel, vagy u. n. születési és keresztle. lesijegygyel igazolják. A tanévet ünnepélyesen megnyitó istentisztelet (Vénai sanete) szept. 6-án, reggel 8 órakor lesz.

A *debreceni autonom orthodox izraelita hitközségi elemi iskolákba* a beiratkozás folyó hó 28-tól szeptember hó 4-ikéig mindig délután 3-6 óráig a hit-

község tanácstermében fog meg tartani. Az iskolába I—VI osztályig minden tanköteles gyermek 6—12 éves korig felvétetik. Az első osztályba való beiratkozáskor a belépő tanuló 6 ik életévének betöltése és himlő elleni beoltása igazolandó. A tandíjak félévi, három vagy két havi részletekben, de mindig előre fizetendők. A beiratási díj és a tandíj első részlete a beiratéskor mulhatatlanul lefizetendő.

Azok kik tandíjat fizetni és tankönyveket venni nem képesek, tandíjmentességet és ingyen tankönyveket kaphatnak, ha ezek iránt folyó hó 31-ig az iskolaszékhez folyamodnak. Később beadott folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Uj főgondnok. A hajdnbösöményi népes református egyház közönsége egyhangulag Kálmán Lajos ügyvédet, a független párt elnökét választotta meg főgondnokul. — Kálmán Lajos már régebbi idő óta tevékeny részt vesz az egyháziügyek intézésében is, mint annak ügyésze, szémvizsgáló bizottsági tagja s több albizottságnak tagja s eddig zajtalan működésének elismerése azon egyetemes bizalom, mely főgondnokká választásában megnyilatkozott.

Egyházmegyei közgyűlés. A debreceni ev. ref. egyházmegye ez évi őszi közgyűlése jövő hónap elején lesz. Szeptember 7-én, szerdán délelőtt 9 órakor az egyházmegyei népiskolai tanügyi bizottság ülészik. Ugyanaznap délután 4 órakor előértekezlet lesz. A tulajdonképeni egyházmegyei közgyűlés szeptember 8-án, csütörtökön délelőtt 9 órakor kezdődik, délután 4 órakor a közgyűlés befejezése után a bírósági ügyeket intézik el. Ugy a közgyűlés, mint a szakbizottsági ülések és értekezletek az egyháztanácsstermében folynak le. A tárgysorozat összeállításán most dolgoznak.

H I R E K.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 24. Lényegtelen hőváltozás és főképp keleten, még eső várható.

* **Személyi hir.** Benedek János dr. orsz. képviselő városunkba érkezett.

* **A Csokonai körből.** Kardos Albert a Csokonai kör titkára, visszatérően nyáralásából, a mai napon átvette s kör titkári teendőit.

* **Eljegyzés.** Neumann Joachim kedves leányát Kornélnát eljegyezte Reich Béla kereskedő Budapestről. Szerencsét kívánunk a szerelemből kötött frigyhez.

* **Thököli hamvai Késmárkon.** Thököli hamvainak hazaszállítása és Késmárkon való ünnepélyes elhelyezése, mint értesülünk, csak tavasszal fog megtörténni. A hamvakat az ág. ev. templomban tesszik örök nyugalomra. Zelenka Pál miskolci ág. ev. tiszakerületi püspök a napokban Budapesten a miniszterelnöknél járt, hogy megköszönje azt, hogy a hamvak Késmárk városának jutnak örök dicsőségül.

* **Thaly Kálmán a pozsonyi Polgári Magyar Körben.** Abból az alkalmából, hogy nagynevű történettudósunk: dr. Thaly Kálmán országos képviselő az oly hosszú hónapokon keresztül sóvárogva várt parlamenti békét, hazafias közbelépésével helyreállította, nemcsak a vármegyék, városok, de a társadalmi körök is lelkesen ünnepelték az ősz kurucot s ékesnyelvű feliratokban fejezték ki igaz honfitársi ragaszkodásukat a jeles ellenzéki politikus iránt. Közöttük volt a pozsonyi Polgári Magyar Kör is, amelynek üdvözlét egy dr. Neumann József ügyvéd vezetése alatt levő s Takáts Endréről, Molnár Imréről és Schleicher Dezsőből álló dedutáció adta át Thalyknak. Thaly Kálmán fölötté megörvendezettette a megtisztelés s kijelentette, hogy holnap, szerdán este 8 órakor személyesen fog megjelenni a körnek a nemzeti szállóban levő helyiségében, hogy érte köszönetet mondjon. A Polgári Magyar Kör tagjai lelkes ovációkban készülnek részesíteni Thaly Kálmánt.

* **A külföld magyarjai** Idegenben élő honfitársaink minden nemzeti ünnepen együtt szoktak ünnepelni elhagyott hazájukkal. Március tizenötödikén, a király születése napján, Szent István ünnepén ők is összegyűlnek s lelkes ünnepet rendeznek. Most is több, külföldön tartott magyar ünnepről kapunk értesítést.

Párisi levelezőnk írja; Az itteni magyar és osztrák kolónia megünnepelte augusztus 18-án a király születésnapját. Nagykövetségünk rendezte az ünnepet, a Szent Klotild-templomban halladó Istentisztelet volt. Délután fogadás volt a nagykövetnél. Az új nagykövet, Khevenhüller-Metsch gróf, a ki már meghódította Páris s a magyar és osztrák kolóniát, szeretetreméltóan fogadta a seregű vendégeket. Félóra multán tarka és színes volt az óriás kert. A kert közepén megszólalt Oláh Miska bandája. A kert egy másik részén egész pincér had sürgő-forog elegéns, dus buffet körül. Nagyon érdekes a társaság. A nagykövetség és konzulátus tisztviselői, a párisi magyar és osztrák kolónia tagjai, elegéns, nagyvilági hölgyek s polgáraszojok, reverendás papok, egyesületi jelvényes iparosok. Itt van több tagja a magyar arisztokráciának. Erdeklődés fogad egy, híres lengyel festőt, a ki a fiával jött el. egy tizenöt éves festőművész, ki egy évvel ezelőtt már a párisi Szalonban állított ki. Társaságok formálódnak és magya beszéd mindenütt. A nagykövetségi kapu fölött mintha büszkébben lengene a magyar zászló. A nagykövet beszédet mond. Német beszédet persze. A királyról beszél s beszéde végén hármass hoch-ot kér. A fekete-sárga jelvényesek hoch-ozni kezdenek, de az elvész a magyarok hármass éljen-kiáltásában. Mindez olyan különös és szokatlan is. Egy osztrák ügyvédet szólásra is bír ez a harsány éljenzés. Beszél a „magyar-osztrák hazafiság“ törhetlenségéről. Most már szinte provokálóan zug a kiáltás:

— Eljen a király!

De magyar szónok nem akad s ez bántja a magyarokat. Szerencsére Oláh Miska elkésik a Gotterhaltéval. Abba is hagyja mindjárt s belefog a magyar himnuszba. A magyarok éljeneznek. A kalapok lekerülnek a fejről. Maga a nagykövet adja erre a példát. Már a bufetnél

tolong a közönség, mikor a magyar egyesület énekkara hirtelen tömörül s rágyújt a Szózatra. Aztán kuroc nóták jönnek. A Verennes utcai nagy kert óriási fái sohse értek még ilyet. Az osztrák doktorok szinte sáppadoznak. A cigányok tüntetőleg csárdást játszanak. Először egy jókedvű magyar iparos merészkedik neki a táncnak. Megbámulják a táncát a jókedvű magyarnak. Egyre több pár táncolja a csárdást. Hét órakor, a mikor főlharsan a Rákóczi, a mulató magyarok alig tudják abbahagyni a táncot.

* **Ancona — hadikikötő** Éppen most amikor az ujságok riasztó híreket közölnek a Dél-Tirol határánál gyakorlatozó osztrák-magyar csapatok állítólagos bevonulásáról olasz területre, másrészt pedig az adriai olasz flotta éjjeli titkos gyakorlatáról a polai kikötőnk mellett nagy feltűnést fog kelteni az a hir, hogy az olasz hadügyminiszter a tengerészeti miniszterrel egyetértve elhatározták, hogy a Polával csaknem szemben az olasz parton levő Ancona várost erősségekkel megerősítik és kikötőjét hadihajók részére szolgáló hadikikötővé fejlesztik. Ancona régebben szintén hadikikötő volt, de lassanként teljesen elvesztette hadi jellegét. Most azonban Ancona körül, a port-arturi vár mintájára, a legmodernebb erősségek egész sorát fogják építeni s a várost domináló régi citadellák is újra megerősítik. Ha az erősségek felépültek, Ancona lesz az adriai tengeri olasz hadiflotta legfontosabb szénfelvevő állomása. A kikötő bejárata mellett is állítanak majd fel parti ütegeket, a kikötőt pedig hadihajók javítására is alkalmas műhelyekkel is felszereli.

* **Hercegek nevelése.** Ezuttal a szász királyi hercegek neveléséről van szó, de egy kis analógiával más hercegek nevelésére is lehet következtetni. Mindamellett érdekes, hogy épen az a rendszer került nyilvánosságra, amelylyel a szász herceget nevelik és nevelték a multban: legalább meg lehet érteni, hogy miért találta az egykori szász trónörökösne olyan kiállhatatlannak az életet azudvarban, hogy inkább ott hagyta a férjét, gyermekeit és elment Gironnal egy kis vidámságot keresni. Dr. Reimann Ernő tanár, egyib német historikus könyvet írt erről a témáról és adatait hiteles adatokkal támogatta. Kimutatja, hogy a tizenhetedik századtól kezdve a királyi hercegeket a szász udvarban ugyancsak hiányos nevelésben részesítették. — Az ugynevezett lovagias nevelés volt az egyedüli, amelyre a szász udvarban a hercegek nevelésében súlyt fektettek. Irni is alig tudtak s megelégedtek azzal, hogy a kis hercegek a nevüket alá tudták írni. Csak később jutottak arra a megismerésre, hogy talán jó volna a hercegek szellemi láthatárát kissé kibővíteni, nehogy mögötte maradjanak a polgár gyermekeknek. Nagyon bőven foglalkozik a könyv Keresztély herceg nevelésével. Ez a herceg, valamint többi testvérei sokat szenvedett a nevelőjétől. Nevelőjük egy Reinhart nevű m giszter volt, aki bottal tanította jóra a gyermekeket. Sokszor használta a mogyorófavesszőt, még pedig ugyancsak kiméletlen módon. Végre feltűnt, hogy a kis hercegek már nem olyan vidámak, mint voltak és vizsgálatot tartottak. Kérdőre vonatván, azzal védeke

zett, hogy Ágost hercegnek csak a lábait vagdosta meg a bottal. Ellenben Keresztély herceg arcán a verésnek látható jelei voltak. — A nevelő ur kijelentette, hogy a herceg nem akart tanulni. Ezért előbb jól összeszidta, s minthogy az sem használt semmit, két ujjával az arcát megfrioskázta. Előbb azonban a herceg már vérzett, a mi az ütésektől származott. A vizsgálat kiderítette, hogy a herceg teste tele van kék-zöld foltokkal, amelyek mind az ütésektől származnak. A nevelőt elzárták s a hercegek nevelését gróf Schlickre bízták, aki nemcsak maga verte a gyermekeket, hanem azt is eltűrte, hogy a szolgák kékre zöldre verik a fejedelmi gyermekeket. A hercegek későbbi nevelése annyiban módosult, hogy többet kellett tanulniok, de ugyanolyan szigorúsággal bántak velök. Később a vallási nevelésre helyezték a fősúlyt. Ez megmaradt akkor is, amikor a hercegek már felnőttek. A papok még türehtetlenné tették az életet az udvarban s érthető, hogy a szásztrónörökösne mindenáron szabadulni akart.

* **Fontosok.** A k. h.-i bíró egy sikasztás ügyében tárgyalt. A bíró lelkére beszélt a vádottnak, majd pedig így szól:

— És ráadásul még fényes nappal követte el a betörést! Micsoda elvetemedettség!

A vádlott erre sietve védekezik:

— Muszáj voltam nagyságos bíró ur, mert éjjel nem ereszt el a feleségem otthonról.

* **Rendelet a piaci tej és tejfelkóstolgatás ellen.** Rendőrkapitányságunk a városi t. főorvos üdvös javaslatára szigorú rendeletet bocsátott ki, melyben eltiltotta az ugynevezett piaci tej és tejfelkóstolgatást. Ez a közegészséget veszélyeztető szokás végre megszűnik nálunk. A cselédek, beteg, sebesajku, tüdőbeteg asszonyok amint járnak-kelnek a piacon, kóstolót kérnek tejből, túróból. Kiveszik a tálból a kanalat és belekóstolnak egymásután az élelmi szerekbe. Ennek a rossz szokásnak fogja elejét venni a rendőrség tilalma: Aki kóstolni akar hozzon magával kanalat. Akit rajtacsipnek az efféle inyenkedésen: keményen megbüntetik. Azonban ezen üdvös rendeletnek az a legnagyobb hibája, hogy — nem nálunk, hanem Szombathelyen lép életbe.

* **Pápai áldás egy írótoltra.** X. Pius pápa, aki velencei patriárka korában a klerikális ujságok, különösen pedig a Difesa révén, heves harcot folytatott a liberális és radikális városi képviselőtestület ellen, a minap, mint Rómából táviratozzák nekünk, egy katolikus ujságíró magánkihallgatáson fogadott. A beszélgetés folyamán az ujságíró írótollat nyújtott át a pápának, a ki a tollat megáldotta és e szavakkal adta vissza:

— Manapság nincs a világon magasabb hivatás, mint az ujságíró. Megáldom tehát az ön hivatásának szimbolumát. Elődeim a keresztény harcosok dárdaírt és fegyvereit áldották meg én boldog vagyok, hogy egy katolikus ujságíró működésére kérhetem az ég áldását.

* **Rablótámadás a vasuti kocsiban.** Rendkívül titokzatos és részleteiben még föl nem derített állítólagos éjjeli vasuti támadásról adnak hírt a zágrábi lapok.

Az eset már szereplőinek előkelő társadalmi állásánál fogva is nagyon érdekes. — Az állítólagos rablótámadás áldozata ugyanis az irgalmas rendű testvérek zágrábi konventjének priorja, utitársa pedig aki a prior előadása szerint ki akarta rabolni — államvasuti mérnök. Lengyel irgalmas rendű prior, aki Sopusko fürdőben töltötte a nyarat, a minap kirándulást tett Glinára, ahonnan éjnek idején tért vissza a fürdőhelyre. Egy első osztályu vasuti kocsit egyik szakaszában foglalt helyet, ahol egy utast talált, aki úgy látszott, hogy alszik. Közvetlenül Topusko állomás előtt a vonat lokomotívja élesen füttyentett, mire a prior fölkel, hogy megnézzze, mi az oka a vonat füttyének. Előbb azonban az ablak függönyét félre kellett tolnia. Azt, ami ezután történt, a prior és utitársa kétféleképpen beszélik el. A prior azt mondja, hogy abban a pillanatban, a mikor kidugta a fejét az ablakon, utitársának kezét érezte a zsebében. Hirtelen megragadta a kezét, mire kétségbeesett viaskodás támadt a prior és utitársa között. Végre megállott a vonat az állomáson, mire a prior kiugrott a kocsiból, hogy fölkeresse az állomásfőnököt. Ugyanekkor észrevette, — hogy az ismeretlen szintén ki akar ugri a kocsiból. Ujra megragadta tehát vélt támadóját s ismét hevesen küzdöttek egymással, míg végre megjelent az állomásfőnök és a vonat vezetője, akik az idegenben fölismerték az államvasutak egyik mérnökét. Az állomásfőnök jegyzőkönyvet vett fel az esetről, de a mérnököt nem tartóztatta le. A prior előadásával szemben, a mérnök azt állítja, hogy eszeágában sem volt, hogy kirabolja a priort. Csak félre akarta huzni a függönyt, de a prior nyilván félreértette mozdulatát. Lengyel prior azonban egész határozottan megmarad vádjá mellett, hogy érezte amint utitársa a zsebébe nyult és látta, hogy az állomáson menekülni igyekezett. Azonnal följelentést is tett a mérnök ellen. A mérnökkel való verekedés folyamán a prior meg is sérült a fején, de nem meri határozottan állítani, hogy utitársa sebesítette meg. Zágrábban természetesen kíváncsian várják a rejtelmes eset felderítését.

* **Kolozsváriak a csizmadiatelepen.** A kolozsvári ipari szövetkezet kiküldöttjei ifj. Jakab Lajos titkár vezetésével tegnap Debrecenbe érkeztek. Kiküldetésük célja, hogy a helybeli csizmadia termelő és hitelszövetkezet szervezetét tanulmányozzák és a munkatelepet megnézzék. A kiküldötteket Tóth Kálmán, a szövetkezet ügyvezető igazgatója és néhány igazgatósági tag kalauzolja. A kolozsvári küldöttség két napig marad Debrecenben, aztán visszamennek Kolozsvárra, hogy az itt szerzett tapasztalatokat az ottani cipészipari szakcsoportnál értékesítsék.

* **Pofozkodás a tőzsdén.** Budapestről írják: A budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb botrányos jelenet játszódott le. Egy elbocsátott alkalmazott volt főnökét megtámadta és arcul ütötte. A gabonabizományos főnök Goldschmidl Ödön, a kinél két év óta Bálint Zoltán alkalmazva volt. Bálint különböző okok miatt augusztus elsején kilépett. Goldschmidl Bálint-ról kilépése után nem a leghízelgöbben nyilatkozott, ami miatt a tőzsdén, ahova állásért folyamodott nem alkalmazták. Bálint megtudta, hogy volt főnöke a tőzsdékörökben kártékonyan nyilatkozik róla,

sőt gyanúsította is. A napokban megleszte Goldschmidl Ödön volt főnökét az árutőzsde dohányzótermében és kérdőre vonta. Goldschmidl kitért a válaszára elől. Bálint erre volt gazdáját kétszer arcul ütötte. A szenzációt a büntető járásbírószágon folytatják.

* **A békéltető jutalma.** A város egyik csarvagók által megszállva tartott helyén, a Hal utcában Erdélyi Ferenc és Károlyi István napszámosok összeverekedtek. Somlyai László ott lakó cipész-mester, hogy a vérrontást megakadályozza, közbelépett és szét akarta választani a verekedőket, — mire Erdélyi nekiment Somlyainak és el is veri a békítő cipészt, ha közbe nem lép a rendőr, ki Erdélyit a központra kísérte.

* **Kisiklott a lóvonat.** A nagytemplom előtt tegnap este 8 órakor a lóvonat kisiklott. A Kussuth-utcaról ment a Piac-utcaán keresztül az éjjeli állomáshelyre és a nagytemplom előtt a sineket nem váltották át és a lóvonat a sinekről leszaladt. Csakhamar nagy népesödület támadt. Emelgették, próbálgatták visszahelyezni a kocsit a sinekre, de sehogysam boldogultak vele. Jött aztán a kisvonat s annak a személyzete nagynehezen visszatette a kocsit a sinekre.

* **A haragosok.** Évek óta gyűlölik egymást Kiss István és Szilágyi Károly ácsmesterek. Az elmúlt este a Jókai és Bethlen-utca sarkán hirtelen szemben találtak egymást. Lángba borult a régi haragos váratlan láttára mindkettő arc s szónélkül egymásra rohantak. Földre teperték és ott hemperegtek, rugdalóztak, harapdálták egymást a földön. Mire nagy fáradsággal szétválasztották őket, mindkettő csupa vér volt. Kölesönösen feljelentették egymást.

* **Lövöldözés.** Vágott János kunhegyesi napszámos széles jókedvében már nem talált más szórakozást, mint hogy egy 9 milliméteres revolverből lövöldözzön a Hunyadi utcán. Természetesen elfogták. Két csomag töltényt találtak nála.

* **Békés családi élet.** A hungária kávéház előtt V. Nagy István és a felesége, Mannai Gizolla cukorárulók összeverekedtek, az az csak az ember pofozta meg élete párját. A meggyalázott asszonyból kitört a sértett asszonyi büszkeség és ennek nyilvánulásaként ott a Piac-utcaán úgy kiabált, ordított, hogy a járőrök összecsdültek. A szép családi jelenetnek a rendőrség vetett véget.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: Matkó András ev. ref. 1 hónapos; Arany János ev. ref. 4 hónapos; Molnár Józsefné róm. kath. 30 éves; özv. Szabó Ferencné ev. ref. 62 éves; Daku Mária ev. ref. 19 hónapos; Holländer Berta izr. 6 éves; Gönczi Lukács ev. ref. 23 éves.

* **Verekedő kofák.** Piac-utcaán, a gyümölcsösön Jakab Juliánna kofamegtámadta Kovács Jánosné és Kubinyi Jánosné gyümölcsárulókat, mert azon a helyen nem árulhatnak. Lett aztán ebből olyan takaros kofaháboru, hogy három rendőr is csak nagy nehezen csinált erndet.

* **Egedély.** Az osztrák belügyminiszter táviratilag adott engedélyt Nagy Albert debreceni sertéskereskedőnek, hogy 500 sertést Bécsbe szállíthasson. — A kereskedelmi miniszter engedélyt adott Nagy Jakab, Horváth József, Szakácsy Andor sertés kereskedőnek, hogy 800 sertést Budapestre szállíthassanak.

* **Sarkadi Vilmos jutalomjátéka.** A Bika-Mulató közönségének kedvence, Sarkadi Vilmos ma este tartja jutalomjátékát. A jeles énekes komikus egy a boházatokban, mint a kuplék előadásával annyi mulatságot szerzett egész nyáron át a közönségnek, hogy megérdemli a közönség részéről a jutalmát. Várható is hogy ma meg fog telni zsúfolásig a Bika-Mulató és a kedvelt kumikusnak, ki a jövő évben már a debreceni színház tagja lesz, sokan fognak tapsolni, különösen a kupléinak. A Ripacsok című boházatokban egyik legjobb szerepét fogja ezúttal bemutatni.

* **Talált tárgyak.** Egy férficuháról szóló mosócédula, és egy Istvángözmalmi 118. kilogram buzáról szóló jegy találtatott. Jogos tulajdonosa a bűnügyi osztályon átveheti.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképuagyi műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

Nyakkendő ujdonságok 1 koronától feljebb Fekelenél.

x Issóai idényre fű kalapok, sapkák, ingek és nyakkendők feltűnő olcsón Fekelenél.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

Az orosz-japán háború.

London, augusztus 24.

Csifuból megdöbbentő hírek érkeznek a várórség állapotáról, amelyek közül legjellemzőbbek a helyőrség roppant kimerültségére vonatkoznak. A tűzőrség állítólag már nem képes talpon állani, összerogynak a kimerültségtől s állandó kézenléttől az ágyuk mellett. Innen van, hogy az orosz lövegek nem találják a Liaotesan hegyről való visszavonulás alkalmával az orosz ágyukat már sem használhatlanná tenni, sem elvontatni nem tudták. Stössel minden bátorítása hiábavaló. A légénység már egészen elfásulva néz sorsa elé. Bizonyosra veszik, hogy a vár alig tarthatja magát pár napig még.

London, augusztus 24.

Az orosz önkéntes flotta újabb vakmerősége miatt nagy az izgalom az egész angol társadalomban. Diplomáciai körökben is a legnagyobb felháborodással tárgyalják az újabb garázdálkodását. A Comedian feltartóztatása után az összes Kelet-Ázsia felé haladó hajók, melynek rakományában Japán vonatkozású is volt. Az angol kereskedelmi és hajóstársasá-

gok kikelnek a brit kormány gyenge eljárása ellen, A legenergiusabb fellépést követelik.

London, augusztus 24.

A harctéri eseményeket csaknem egészen háttérbe szorította az angol hajózást ért két botrányos sérelem. A sajtó példás megtorlás követelését ajánlja. Különösen Hipsan elsüllyesztése a Rosztosni által okozott rettenetes izgalmat. Mint megállapították, a gőzös abszolút nem vitt semmiféle hadi dugarut sőt japánok se voltak fedélzetén. A hajó szabályos világitással angol lobogó alatt haladt. Mégis rátámadt a Rosztosni minden ok nélkül, utasai közül soknak életét kioltották a hajóra zúdított gránátok, végül elsüllyesztették.

Pétervár, augusztus 24.

Itt nagy konsternációt keltett az angol hajók elsüllyesztése. Illetékes körökben semmit sem tudnak a dologról. Hivatalos jelentések még nem érkeztek. De előre is kijelentik, hogy a feltartóztatás elsüllyesztés az orosz kormány tudtán kívül történt. Londonból már megérkezett Land dowae márkai rövid s energikus tiltakozó jegyzéke. Diplomáciai körökben azt állítják, hogy ilyen erős hangú jegyzékre alig emlékeznek. Különösen nyomott hangulatot idéz elő a berlini illetékes körök hideg állásfoglalása. Washingtonban is — hír szerint — erősen elítélik az orosz hajók eljárását. A Sanghaiba menekült hajók dolgát is határozottan károsan befolyásolta az orosz hajók legutóbbi érthetetlen eljárása.

London, aug. 24.

Port-Arthur ostroma éjjel-nappal szakadatlan kitarással folyik a japánok részéről. Azonban a várórség küzdelme is elszánt. Az oroszok ez utolsó erőssége mégis tarthatatlan. A japánok már elfoglalták a vár előtti gyakorló teret is.

Sanghai, aug. 24. Az orosz hadihajók nem tettek eleget a taotaj rendelkezésnek, hogy fegyverkezzenek le vagy pedig hagyják el a kikötőt. A konzuloknak tegnap tartott második ülése eredménytelen maradt. Az orosz konzul nem vett részt a gyűlésen. Az amerikai konzul kijelentette, hogy kormánya csak akkor szándékozik beavatkozni, ha ezt az amerikai tulajdon védelme követeli. Az angol konzul nem határozta el magát, hogy eleget tegyen a taotaj ama kérelmének, hogy az orosz hajóknak tiltsa meg a javítási munkálatokat.

Tokio, aug. 24.

A Szebasztopol hadihajó kedden reggel elhagyta Port-Arthurt és aknára jutott. A hajó erősen oldalt dült és vissza kellett vontatni a kikötőbe.

TÁVIRATOK

A cár manifesztuma,

Pétervár, aug. 24. Alexis trónörökös nagyherceg születése alkalmából kegyelmi manifesztumot bocsátottak ki. A manifesztum elren-

deli: A testi fenyték a paraszt lakosságra, valamint a hadsereg és a hajóhad tagjaira nézve, a hol ismételt kötelelességszegések esetén még alkalmaztatott, eltöröltetik. Minden paraszt hátraléka váltásösszegekből, gazdasági adókból és más illetékekből elengedtetik és a lakosság felmentetik a rossz termékek idején ellátás céljára adott kölcsönök visszafizetésétől. Azonkívül elengednek különböző pénzbüntetéseket. Vétségek, amelyek pénzbüntetéssel, elzárással vagy várfogsággal jogkövetkezmények nélkül büntetetlenek maradnak, ha a trónörökös születése napján az eljárást még bírósággal nem tették folyamatba, vagy ha a bírói ítéletet még nem hozták meg. Azonkívül számos kedvezményt alapít meg a rendelet a büntetettek, a kik jó magaviselet által tüntették ki magukat, a büntetettek idejének lejárta után az igazságügyminiszter ajánlataira visszanyerhetik polgári jogait. Politikai büntetettek, amelyek a trónörökös születésétől visszafelé számítva 15 éven át ismeretlenek maradtak, átadatnak a feledésnek. Politikai büntetettek, akik külföldre menekültek és hazájukba visszatérni óhajtanak, a belügyminiszter útján erre engedélyt kérhetnek. A finnnek minden 1904 január 1—14-ig esedékes és trónörökös születésekor még le nem fizetett illeték és földadó hátralékait, továbbá a készpénzben, gabonában, vagy lisztben adott kölcsönök egynegyed részét elengedik. Finnország saját eszközeiből három millió márkából — érinthetlén alapot teremtenek a földnélküliek szükségleteire. — A falusi vagy városi községekre a katonai sorozó hatóságok tagjai választásának elmulasztása miatt 1902-1903. években kivetett és eddig még be nem hajtott pénzbüntetéseket elengedik. Finnországiaknak, a kik az országot engedelem nélkül hagyták el megengedik, hogy a folyó év folyamán visszatérjenek. Katonai szökevények hazatérésük után tartoznak rögtön önként jelentkezni. Finnországiak, akik kivonták magukat a katonai kötelezettség alól, büntetlenek maradnak, ha a trónörökös születésétől számított három hónap alatt a katonasági hatóságnál jelentkeznek. Vétségek, lopást, rablást és sikkasztást kivéve, nem esnek büntetés alá. A finn kormányzó utasítja, hogy tegyen megfontolás tárgyává oly intézkedéseket, amelyekkel enyhíteni lehet a sorsát azoknak a személyeknek, akiknek a Finnországban való tartózkodás meg van tiltva. A birodalomban azoknak a zsidóknak a családjaikat, akik a katonai kötelezettségtől kivonták magukat

kat, felmentik a rájuk rótt pénzbüntetés alól. Végül kilátásba helyezték a Japánnal való háboruban elesett tisztek és katonák gyermekeinek ellátása és neveltetése.

A rozsnyói püspök ügye.

Budapest, aug. 24. A hercegprímás táviratilag felszólította Iverkovits János dr. rozsnyói püspösöt, hogy adja be lemondását. Valószínű, hogy a lemondás a legközelebbi órákban megtörténik.

Bánffy Endre fegyvere.

Bécs, aug. 24. Bánffy Endre báró tegnap érkezett ide s amint a Stadt hotel előtt a kocsiról leszállott, köpenye zsebéből kiesett az a bizonyos forgópisztoly, melylyel Talián Béla miniszter fia öngyilkosságát elkövette és megsebesítette lábán a portást. Ezért a bíróság közbiztonság elleni kihágás címen 40 korona pénzbüntetésre ítélte. — A nagylelkű báró azonkívül száz korona fájdalomdíjat adott a portásnak.

Plehve gyilkosa.

Pétervár, aug. 24. Saranov, Plehve gyilkosa elárulta magát és egyik büntetését is. Ugyanis mikor azt említették előtte, hogy egyik társát Sikerzskit elfogták, akinek a balti flotta egyik páncélosát kellett volna fölrobbantania, izgatottságában kiszalajtott a száján:

— Mindig mondtam, hogy ilyen nagy dolgot nem szabad fiatalemberre bízni.

Orosz katonaszökevények.

Berlin, aug. 24. Az orosz sziéziai határon egyre-másra szöknek át az orosz katonaszökevények. Ugy látszik, az orosz nép se hajlandó már a biztos halálba vitetni. A szökevények utirányának célja Bamburgon át Amerika.

Megmérgezett család.

Déva, aug. 24. Klopódia községben Matej Adám földbirtokos családjával együtt mérgezési tünetek közt megbetegedett. Mire az orvosi segítség megérkezett, Matej és felesége meghalt.

Gázrobbanás a bányában.

Hannover, aug. 24. A kálium bányában gázrobbanás történt, mely alkalommal sok munkás esett áldozatul. Négy ember meghalt, tizenkettő súlyosan, három pedig könnyen megsebesült.

Gabonatözsde.

Budapest, augusztus 24. Buzakinál jó, vételkedv élenk. — Szilárd

irányzat mellett 60,000 métermázsa került forgalomba 20. közben 7 és fél fillérrel drágább árákon. Egyébb gabonanemek közül rozs, tengeri és árpa 10—15 fillérrel drágább. Idő: szép.

Buza októberre	11.09—10
„ 1905 áprilisra	10.80—31
Rozs októberre	8.53—54.
„ 1905 áprilisra	8.79—80.
Zab októberre	7.47—48
„ 1905 áprilisra	7.70—72
Tengeri augusztusra	7.65—70.
„ szeptemberre	7.76—77.
„ 1905 májusra	7.68—69
Repece augusztusra	11.50—60

TÖRVÉNYKEZÉS

Egy kalandornő bünpöre.

Csalás a brazilliai követ ellen.

Bécs, augusztus 24.

A bécsi büntetőtörvényszék most egy veszedelmes kalandornőt vont felelősségre. Rihaneck Josefinnak hívják és valamikor Magyarországon is érvényesítette ravasz fufangját, aminek bizonyosságául a fővárosi rendőrségnél üzött gonosztevők albumában előkelő helyet foglal el. Azóta Rihaneck Josefina tehetsége erősen fejlődött és ma már mint nemzetközi szédelőgő szerepel a kontinens más és más nagyobb városában.

Ez évi április hó 20-án a Grand-Hotelbe ment és ott a portásnál régi jó barátja, egy gödöllői reáliskolai tanár után tudakozódott. Biztosra vehette, hogy a tanárna nem fog ráakadni, hiszen gödöllőn reáliskola sincs. Mialatt a portás az irodába sietett, hogy megtudakolja, vajjon a tanár a szálloda vendége, Rihaneck Josefina szemlét tartott az emeleten és az éles megfigyelő képességgel bírónő, a ki a szállodai viszonyokkal ismerős volt látta, hogy a súlyos lábfájásban szenvedő brazilliai követnek Don Francisco Regis de Olivéra szobájából éppen abban az időben tévozik a követ kezelő orvosa, dr. Zerner Tódor. Minden meggondolás és fölösleges idővesztés nélkül a szoba leányhoz sietett és fölkérte, hogy jeleltesse be őt mint dr. Zerner orvos feleségét a követnél.

A beteg nagyon szívesen fogadta csinos vendégét, bizalmasan beszélgetni kezdett vele és társalgás közben elkéseredetten panaszkodott, hogy lábbaja már hetek óta az ágyhoz köti. A kalandornő megvigasztalta a követet, hogy ő gyakran beszélt férjével a betegségről és dr. Zerner a bajt nem tartja komolyabb természetűnek. Közben megjegyezte a kalandornő, hogy a telefonhoz megy meggyőződni arról, vajjon férje a szállodából egyenesen hazament, vagy e többi beteget látogatja meg. Néhány pillanattal később hazament és bosszusan mondta, hogy a férje nem ment haza, pedig ő azért jött utána, mert sürgősebb természetű bevásárlásokat kell tennie és nincs

nála pénz. Természetesen a követ készséggel ajánlkozott, hogy szívesen segít az orvosné pénzzavarán és mindjárt át is adott neki száz koronát nyomban. A kalandornő elfogadta az összeget, de sietett megjegyezni, hogy a száz koronát azonnal visszafizeti, amint a férje haza érkezik.

Csak jóval a kalandornő távozása után vette észre a követ, hogy az asztalról eltűnt az értékes aranyórálya. Tudakozódott dr. Zerner után és csakhamar rájött, hogy egy ügyes kalandornő áldozata lett. Följelentést tett és a rendőrség az adott személyleírásból, valamint a gonosztevők albumából kétségtelenül megállapította, hogy a kalandornő Rihaneck Josefina, aki különböző szédelőgések miatt már tizennyolc hónapot ült a börtönben.

A kalandornő, aki a követ megkárosítása után uymotalanul eltűnt az osztrák fővárosból, május hó 25-én tűnt föl ismét a pályaudvaron. A pénztárnál halálta, amint egy Fer nevű kisasszony Ernstbrunnba vált jegyet. Beszélgetni kezdett a leánnyal és elmondta, hogy ő egy ernstbrunni orvos felesége és jól ismeri a kisasszony ottani rokonait. Majd hirtelen más tárgyra tért át s pauaszkodott, hogy baleset érte utközben; vagy elvesztette, vagy kilopták zsebéből a pénztárcáját. A kisasszony megtisztelve érezte magát, hogy a kalandornőnek, aki vele együtt utazott, 30 koronát adhat addig kölcsön, amíg Ernstbrunnba megérkeznek. Két perccel később „dr. Steinerné“ eltűnt a leány mellől és azóta nem is látta többé.

Rihaneck Josefina a váróterembe sietett és ott mindjárt egy másik áldozat után vetette ki hálóját. Hallotta, hogy egy Rovszkovka Amália nevű orosz hölgy a Semmeringre utazik. A kalandornő a legsötétebb színben csepetelte az orosz nő előtt a semmeringi lakásvizonyokat, a meghatározotaban kijelentete, hogy ot most már egyáltalában nem lehet szobát kapni. Ő maga is Semmeringen volt néhány nappal előbb és egy tized rangú szálloda szűk, piszkos padlásszobájában lett volna kénytelen meghuzódni, ha szerencséjére a fiére nem lenne ott a legelső szálloda tulajdonosa. Mindjárt ajánlkozott is, hogy az orosz nőt elkiséri a Semmeringre és 80 koronát kért tőle, hogy egy kényelmes szobát olcsó áron lefoglaljon a számára. Az orosz nő örült, hogy támogatóra talált, átadta a 80 koronát, a kalandornő megváltotta a jegyet Semmeringig és együtt szállt a vonatra az orosz nővel. Meidlingnál azonban egy pillanattal a vonat elindulása előtt, hirtelen leugrott a kocsiról. Ugyanilyen módon csalt ki 70 koronát egy Falkenauból Graslitzba utazó hölgytől. Ezenkívül számos szállodatulajdonost károsított meg kisebb-nagyobb összeggel.

Végre a bécsi rendőrségnek sikerült őt is tartóztatni és nemkevesebb

mint hetvenhat család miatt helyezték vád alá a vizsgálati fogságba tartott kalandornót.

Most tárgyalta hünpörét lovag Grohmann elnöke alatt. Dr. Mayer ügyész a különféle csalással, engedély nélkül való visszatéréssel és hamis név bemondásával vádolt nőre súlyos büntetést kért. A törvényszék a számos károsult fél kihatása után Rihának Jozsefint a szállodai csehádósságok miatt emelt vád alól fölmentette, a többi büntetéseljárás miatt pedig mindössze tizenöt évi súlyos börtönre ítélte. Az ítélet ellen úgy a kalandornó, valamint terhére a közvédlő is föllebbezést jelentett be.

A megtámadott járásbíró. Dehel István marosillyei földmives egy polgári pörét elvesztette az ottani járásbírósnál. A felperos, mivelhogy föllebbezést nem jelentettek be az ítélet ellen, árverést tüzetett ki Dehel házára.

Ekkor jutott csak Dehel tudomására, hogy perét véglegesen elvesztette. Futott a járásbíróhoz, hogy föllebbezését bejelentse, de Farkas S. járásbíró kérését azzal utasította el, hogy föllebbezése elkészen érkezett, tehát tekintetbe nem vehető. Dehel ezért úgy feldühödött a bíróra, hogy azt, midőn egy délután hivatalába ment, az utcán megleste s a magával hozott nagy konyhakésével kétszer feléje szurt. Farkas járásbíró hosszú télikabát volt, mely a szurásokat elfogta s így semmi baja nem történt. A déva királyi törvényszék esküdtbírósa — gyilkosság kíséretében — mondotta ki bűnösnek Dehelt, kit az eljáró törvényszék ez alapon 2 és fél évi fegyházra ítélte. A Kuria ma Nedeczky Ödön előadásában s Székely Ferenc koronaügyész hozzájárulása után a benyújtott semmisségi panaszt elutasította.

KÖZGAZDASÁG.

A hetivásár kimutatása.

A vásárfelügyelőség jelentése.

— augusztus 25.

Az e heti vásár árai a következők

voltak ;	Kor. tól.	Kor. ig
100 kld.		
Buza	19.—	20.—
Kétszeres	17.80—	18.—
Rozs	14.60—	—
Árpa	14.40—	—
Zab	15.—	—
Tengeri	15.80—	16.—
Köles	15.—	—
Szalonna sós	128.—	136.—
„ uj	—	—
Háj	—	—
Zsir	132.—	136.—
Kihízott sertés	—	—
Sertéshus	—	—
Széna	8.—	—
„ II. rendű	6.40—	7.—
Lucerna	8.—	8.60
Bükköny	6.—	—
Lóhere	5.80—	—
Takarmány szalma	5.—	—
Alom szalma	1.20—	—
Zsup szalma száz kéve	10.—	—

A hetivásár forgatmáról a következőket jelenti a vásárfelügyelőség:

Ló felhajtattott	510 drb.
Elkelt	300 „
Szarvasmarha felhajtattott	650 „
Elkelt	510 „
Sertés felhajtattott	840 „
Elkelt	640 „

Őszi barack.

Szinyér Váralján Budanovits Bélánál a Zugóhegyen kapható igen szép őszi barack kilója 30 kr. — Egy hét múlva lesz oly nagyságban is, melyből 4—5 darab 1 kiló, ennek kilója 40 kr. Fehér duránci befőzni való 5 kilós posta csomagban 1 forint 30 krajcár.

szilárd és folyékony
Szappan
 Glycerin
 a bőrt fehérré
 és gyöngéddé teszi.
 Mindenütt kapható.

Glycerin szappan úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkitünőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Seuhauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schandlbauer stb. . . által legjobb eredménnyel használt.

Hazai gyártmány! KLEINOSCHEG SEC

UJDONSÁG
 ELSŐ MINŐSÉGŰ
 PEZSGŐ

KLEINOSCHEG testvérek
 csász. és kir.
 udvari szállító pezsgő
 pincői
 BUDAFOK.

Hirdetmény.

(Reexpeditionális kedvezmény, a karcagi áru raktár részére)

A karcagi népbank részvénytársaság által Karcagon létesítendő és Karcag állomással vágánnyal összekötött nyilvános árukraktárba érkező és onnan árolás után legkésőbb 12 hónapon belül kocirakományokban továbbítandó gabona hüvelyes, olajmag, olaj pogácsa olajpogácsaliszt és örleményekre, a reexpeditionára nézve a díjszabás I. részéhez tartozó I. függelékben foglalt általános határozmányok betartása és 100 kg. kint 3 fillérenyi mársékelt reexpeditionális illeték felszámítása mellett, azon viszonylatokat illetőleg, melyekben az irányítás a fennálló megállapodások és irányítási szabályok ezerént részben, vagy egészben Karcagon áttörténik a reexpeditiona kedvezménye a m. kir. államvasutak helyi forgalmában és a magyar vasuti köteleki forgalomban, bármikor eszközölhető visszavonás fentartásával engedélyeztetik.

Budapest 1904. augusztus hóban

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Utánuvomas nem díjaztatik)

Kertek kiültetési ideje megérkezvén felhívom tisztelt virág kedvelő közönseget hogy kertészeti telepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden kigondolható növények szép erőteljesek és nagy mennyiségben legnagyobb választékban olcsó árban kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak esetleg ki is ültetnek Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paczelt János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 száma alatt van Debrecenben.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével
ajánlják kitűnő minőségű
fiú és leány fehérneműket

harisnya, kötények, matracok,
paplanok stb. stb. nagy raktárát.
Intézetbeli növendékek-
nek előírás szerint.

Határozott árak!

Magyar királyi államvasutak
149714—1904. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága közli, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur. Öngyméltóságának f. évi 57351—1904. szám. engedélye alapján a Fiuméba valamint általában a vámkülföldre rendelt gabona szállítványokat és örményeket eltérőleg az üzletszabályzat 56 §. t. pontja általános határozmányoktól soronkívül és első sorban fogja továbbítani, míg a magyar bel (Fiumét kivéve) és a magyar osztrák forgalomban, a kocsirakomány teherárúkra nézve (élő állatokot és romlandó árukat kivéve) a felvétel és szállítási határidő iránt az üzletszabályzat 55. §. 3. pontját fogja alkalmaztatni.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága közli továbbá, hogy ugyanazon miniszteri engedély alapján a díjszabás szerű rakodási határidőt, minden árukra nézve melyek a mindenkori érvényes díjszabási határozmányok szerint a felek által rakandók ki — vagy be 9 (kilenc) nappali órára szállította le.

Hogy azonban a szállító közönség ezen utóbbi intézkedés terhére lehető csekély mérvben érezze intézkedés tétetett hogy ott a hol a felek azt kívánják a ki és berakás a fél költségére és a fél költségére veszélyére a vasut által fogadatosítassék.

Végül közöltetik, hogy a gabona örmények, élő és romlandó áruk kivételével a vámkülföldre rendelt valamennyi egyéb oly kocsirakomány teher szállítványok, melyeknek elfuvarozása azonnal nem eszközölhető a német vasutegyletű üzletszabályzat 43 §. 5. póthatározménye alapján csakis lehető elzártatásig való ideiglenes megőrzésére fogadhatóak el.

Ezen intézkedések f. évi szeptember hó 1-én lépnek életbe és visszavonásig érvényben maradnak.

Az igazgatóság.

(utánnomás nem díjazatik.)

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára,

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

BORSOS KATA cégnél, **DEBRECEN.**

SPECIALSA

serykötőkben

Keleti-féle legújabb cs. és kir. szab. serykötő pneumatikus gummi-pellotával, a legtökéletesebb a maga nemében. Nem esszik, nem okoz kellemetlen nyonást és rendkívül kitűnő felvése által felállal minden más gyártmány.

Árak:

Egyoldalu — 12 korona.

Ujdonság! Kétoldalu — 24 korona.

Cs. és kir. szab. Keleti-féle „Gummi-serykötő” szarvasbőr védővel és biztonsági övvel különösen gyenge és nyomást nem kedvelő egyéneknek kitűnő szolgálatot tesz, éjjeli használatra melegen ajánlható

Ára: Egyoldalu 10 korona. — Kétoldalu 20 korona.

Serykötők valódi angol acél rugóval egyszerű de igen szilárd és tartós kivitelben! Árak 6—8—10 korona. Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá

Műlátszák és műkezek amputáltak részére.

Műlábak és egyeneslábok ferdénnyittek részére.

Járó és támgépek, czomb-, térd- és bokaizület gyógylásánál stb. Haskötők, gyomorhaj, vándorvese, köldöksérv és lógó has ellen 7—24 koronáig.

Havibajkötők 5—11 koronáig, Gumigörcsér harisnyák, 3—15 koronáig, heretartók, 0.50—4 koronáig (Suspensor) stb.

Legújabb szerkezetű

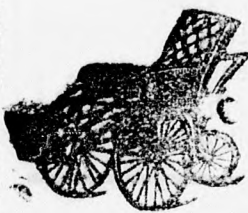
Betegtoló-kocsik és székek

lábbaddozók és rokkantak számára elismert legjobb minőség, eredeti gyári árak mellett!

Ujdonság

Igen célszerű

Cs. és kir. sz. szagtalan hygienikus szobaürszék (cset) legmentesen zárható fedéllel

szék papír-tartók, eredeti angol klosetpapíros, hygienikus köpöcsészék, irrigátorok, fecskendőstőlők, inhaláló-gépek, püsesapok (katheter) valamint a betegápoláshoz és betegkényelemhez való összes eikkek gyári raktára.

Fontos cséplőgéptulajdonosok részére!

Mentőszekrények első segélyhez,

Gummi! Valódi francia övszer-különlegességek eredeti párisi csomagolásban Orvosilag ajánlva! Feltétlenül biztos és ártalmatlan Árak Gummi 2—12 koronáig. Mentőszekrények 6—12 koronáig.

Női övszerek (Pessarium oclusivum) Mensinga tanár új módszere szerint, több mint 100-szor használatra. Orvosi rendelésre adatik ki Ára kor. 3—5. **Legújabb** 1903—4. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

Uj! Auto Vaginal Spray! Uj!

a legbiztosabb és legkényelmesebb női higiénesség, Ára kor. 15.—.

Keleti J., műszergyáros Budapest, IV. Koronaherceg-u. 17.

(a főtisztelendő Servita-rend zárda-palotájában.)

Gyár: Központi városház. Alapítva 1878.

Figyelmeztetés! Ezen hirdetésre való vontakozással, továbbá ezen hirdetés megküldésével 20 kor. felüli bevásárlásnál — Gummiárúknál 20 szék-alkönyvi kedvezményt nyújtok.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.